

LINGVARIA

LingVaria

LingVaria

**PÓŁROCZNIK WYDZIAŁU POLONISTYKI
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO**

ROK XII (2017), NR 2 (24)

Rada Naukowa

prof. Jolanta ANTAS (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Jan FELLERER (University of Oxford), проф. Євгенія А. Карпіловська (Національна академія наук України, Київ), prof. Krystyna KLESZCZOWA (Uniwersytet Śląski, Katowice), prof. Halina KUREK (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Janina LABOCHA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Koji MORITA (Tokyo University of Foreign Studies, Section of Polish Studies, Tokyo), prof. Anna PAJDZIŃSKA (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), prof. Renata PRZYBYLSKA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Redakcja

prof. Mirosław SKARŻYŃSKI (redaktor naczelny),
dr hab. Maciej RAK (zastępca redaktora naczelnego),
dr Tomasz KURDYŁA (sekretarz redakcji),
dr Anna CZELAKOWSKA

Adres redakcji

„LingVaria”

Wydział Polonistyki UJ, ul. Gołębia 20, 31-007 Kraków, pok. 33a

e-mail: lingvaria@vp.pl

www.lingvaria.polonistyka.uj.edu.pl

www.akademicka.pl/lingvaria

ISSN 1896-2122

Wersją pierwotną (referencyjną) czasopisma jest wersja elektroniczna

© Copyright by the Jagiellonian University and individual authors

Wydawca:

„Księgarnia Akademicka” Sp. z o.o.

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

e-mail: akademicka@akademicka.pl

www.akademicka.pl

„Księgarnia Akademicka” prowadzi sprzedaż i prenumeratę „LingVariów”

Publikacja wydana dzięki środkom Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Redakcja: Justyna WÓJCIK

Korekta: Judyta WAŁĘGA

Skład i łamanie: Małgorzata MANTERYŚ-RACHWAŁ

Opracowanie graficzne okładki: Paweł SEPIELAK

Tłumaczenie streszczeń na ang.: Kamil STACHOWSKI

SPIS TREŚCI

Zagadnienia ogólne

Zuzanna TOPOLIŃSKA: Przyimki – ich miejsce w opisie gramatycznym 9

Polszczyzna współczesna

Anna CZELAKOWSKA: Wiedza kulturowa a opis leksykograficzny
w jednojęzycznym słowniku języka polskiego 19

Ewa RUDNICKA: Kategoria stylu w badaniach metaleksykograficznych 37

Jacek SZCZEPANIAK: Wartościowanie jako praktyka komunikacyjna
(na przykładzie tekstów prasowych z dziedziny gospodarki i ekonomii) 57

Polszczyzna historyczna

Stanisław KOZIARA, Renata PRZYBYLSKA: *Gość czy obcy?* Od przekazu
ewangelicznego (Mt 25, 31–46) do polskich przekładów biblijnych.
Problemy ekwiwalencji 73

Dorota MASŁEJ: Głos w dyskusji o tekście staropolskim. Znad kanonów
mszy św. 93

Piotr SOBOTKA, Magdalena ŻABOWSKA: Wyodrębnianie, dekodowanie
i klasyfikacja historycznych jednostek języka 113

Kinga TUTAK: Funkcje dwukropka w polskich opracowaniach normatywnych
dotyczących interpunkcji (1770–1935) 135

Słowiańszczyzna

Zbigniew BABIK: W poszukiwaniu tzw. centrum toponimii
(wczesno)słowiańskiej – przypadek ziem polskich. Cz. II 153

Norbert OSTROWSKI: Od comitativu do spójnika. O pochodzeniu
słowiańskiego spójnika *i* oraz litewskiego *ir* ‘i; też’ 165

Etymologia

- Marek STACHOWSKI: Polskie *pantałyk* i jego wschodniosłowiańskie, słowackie i morawskie odpowiedniki – uwagi o pochodzeniu 179
- Krzysztof Tomasz WITCZAK: Łacińskie *lōrum* w świetle etymologii 185

Socjolingwistyka

- Ewa DZIĘGIEL: Odmiany terytorialne i społeczne współczesnego języka polskiego na Ukrainie 199
- Mirosława SAGAN-BIELAWA: Język jako element świadomości społecznej (na przykładzie Polski po 1918 roku) 211

Dialektologia

- Irena BOGOCZ: Východolašská nářečí versus gwara zachodniocieszyńska, czyli dialektologiczna wojna o Zaolzie 227
- Katarzyna KONCZEWSKA: Słownictwo związane z obróbką lnu i tkactwem w gwarach Grodzieńszczyzny na tle gwar podlaskich 245

Z przeszłości językoznawstwa

- Maciej RAK: Z dziejów *Słownika gwar polskich* Jana Karłowicza. Kartoteka i działania wydawnicze 263

Debiuty naukowe

- Joanna WOŁOSZYN: Czasownikowe wykładniki nakłaniania kogoś do czegoś z perspektywy semantycznej. Rekonesans badawczy 291